

MONEYWISE

Les 2: Omgaan met geld op het mbo

naam	
klas	vmbo BL KL TL GL
school	

omzet

Bellen, kleding, uitgaan, studiekosten en op kamers gaan: het kost allemaal geld. Als je op het mbo zit, hoeveel geld heb je dan te besteden? Welke keuzes maak je? En heel belangrijk: hoe voorkom je schulden? Leer goed omgaan met geld en word moneywise!

In deze lesbrief

- Waaraan geef je geld uit?
- Geld verdienen
- Studiekosten
- Check je saldo
- Hoe moneywise ben jij?

1 Hoe ga jij met geld om?

Geld moet rollen, hoor je weleens. Hoe kijk jij tegen geld aan? Bekijk het filmpje.

[Goud](#)

bekijk het filmpje op YouTube

→ **Wat is de waarde van geld voor jou?**

→ **Waar geef jij (veel) geld aan uit?**

2 Waar gaat jouw geld aan op?

Waarmee betaal je snacks, drankjes, openbaar vervoer, kleding, noem maar op?

→ **Schrijf je inkomsten en uitgaven van de afgelopen maand op.**

Inkomsten	Bedrag	Uitgaven	Bedrag
Zakgeld		Eten, drinken, snoep, snacks	
Bijbaan		Telefoonkosten	
Anders		Kleding	
		Uitgaan	
		Hobby	
		Sport	
		Vervoer	
Totaal		Totaal	

Tip

Houd een tijdje je inkomsten en uitgaven bij in een schrift of op de computer. Zo'n schrift of document heet een kasboek. Na twee maanden heb je al een duidelijk beeld waar je geld aan opgaat.

3 Geld verdienen

Vanaf 16 jaar mag je bijna alle baantjes doen en 40 uur per week werken. Maar als je een mbo-opleiding volgt, moet je natuurlijk wel genoeg tijd hebben om naar school te gaan.

Als je werkt mag je nooit minder verdienen dan het wettelijk minimumjeugdloon.

 [Rechten en plichten van het minimumloon](#)

→ **Vul in wat je verdient:**

- 15 jaar € _____
- 16 jaar € _____
- 17 jaar € _____
- 18 jaar € _____

Als je geld verdient, dan betaal je ook belasting. Dat heet loonheffing of inkomstenbelasting. Soms heb je teveel betaald. Gemiddeld krijgen jongeren € 250 terug.

→ **Bij wie kun je dat geld terugvragen?**

Benieuwd hoe je teveel betaalde belasting terugkrijgt? [Kijk hier!](#)

4 Als je naar het mbo gaat

Cursusgeld: Als je 18 jaar bent betaal je elk schooljaar lesgeld of cursusgeld. Hoeveel is dat als je een BOL- of BBL-opleiding volgt? Kijk op de website:

 [Hoogte lesgeld en cursusgeld mbo](#)

→ **Vul de bedragen in:**

- Lesgeld is: _____
- Cursusgeld (Entree en niveau 2) is: _____
- Cursusgeld (niveau 3 en 4) is: _____

Overige kosten: Naast lesgeld of cursusgeld maak je ook andere kosten voor je studie, meestal tussen de € 500 en € 1.000 per jaar.

→ **Over welke kosten gaat het?**

Kosten voor: _____

Studiefinanciering: Als je 18 jaar bent krijg je ook te maken met studiefinanciering. Maar alleen als je een BOL-opleiding volgt. Je krijgt dan een basisbeurs en soms ook een aanvullende beurs (dat hangt af van het inkomen je ouders). Kijk op deze website:

 [Studiefinanciering](#)

→ **Vul de bedragen in:**

Basisbeurs per maand: _____

Maximale aanvullende beurs per maand: _____

OV-kaart: Op het mbo heb je ook recht op een gratis OV-kaart. Maar dat geldt niet voor iedereen. Kijk op deze website:

 [OV-kaart](#)

→ **Vul het antwoord in:**

Je krijgt een gratis OV-kaart als je _____

5 Saldo checken

Vanaf 15 jaar mogen jongeren zelf internetbankieren. Bekijk dit filmpje:

 [Check wekelijks je saldo en uitgaven.](#)

→ **Heb jij een bankrekening?**

- Ja
- Nee

→ **Check jij je saldo regelmatig?**

- Ja
- Nee

→ Schrijf op waarom dat handig is:

Tip:

Neem twee bankrekeningen. Op bankrekening 1 komt geld binnen van je studiebeurs, bijbaan en zakgeld. Hiermee betaal je maandelijkse rekeningen zoals lesgeld, kamerhuur etc. Wat je overhoudt, stort je op bankrekening 2. Dat is dan je leefgeld voor eten, drinken, kleding en uitgaan. Zo kun je op elk moment op je bankieren-app zien hoeveel je nog kunt uitgeven.

bekijk het filmpje
op YouTube

6 Voorkom schulden

Lekker snacken, nieuwe kleding kopen, meedoen aan de toto en op afbetaling een nieuwe mobiel kopen. Als je niet oplet, houd je niets meer over voor je studie en de kamerhuur. Een op de 3 mbo'ers heeft een schuld. Dat zorgt voor veel stress.

→ **Schrijf op hoe je uit de schulden blijft. Daarna vergelijk je in tweetallen jullie tips.**

7 Hoe moneywise ben jij?

Wat heb je geleerd over omgaan met geld? Schrijf de 3 belangrijkste punten op.

1

2

3

→ **Maak deze zin af:**

Ik ben moneywise want

Heb je schulden en weet je niet hoe je ervan af kunt komen?

Neem dan contact op met het Jongeren Informatie Punt:

Telefoon 070 - 365 59 30, www.jijphaaglanden.nl

